

Tekniska nämnden

Förslag till ny avfallstaxa för Danderyds kommun

Ärende

Avfallsverksamheten bekostas i sin helhet av de avgifter verksamheten tar ut för avfallstjänsterna i avfallstaxan. Avgifter som finns i avfallstaxan ska täcka de kostnader som kommunen har för avfallshanteringen såsom insamling, behandling och administrativa kostnader. Kommunens nu gällande avfallstaxa som beslutades 2014-11-24, KS 2014/0255 §99 med smärre revidering beslutade i kommunfullmäktige 2020-12-07, §149 baseras på de priser som stipulerades senaste gången insamlingstjänsten upphandlades.

Tekniska nämnden beslutade på sammanträdet 2020-03-18 att ge i uppdrag till tekniska kontoret att presentera ett förslag på ny avfallstaxa som skulle börja gälla 2022.

Kostnadsläget i entreprenadavtalet är avgörande för avfallstaxans nivå. Upphandlingen av nytt entreprenadavtal överklagades och fick göras om och försenades därmed. Av den anledningen presenteras förslaget till ny avfallstaxa först nu. Det nuvarande avtalet för insamling av hushållsavfall löper ut 2022-12-15 och dagen efter träder det nya avtalet i kraft. Den nya taxan föreslås träda i kraft 1 februari 2023.

Förslaget till ny avfallstaxa är harmoniserat med det förändrade kostnadsläge som det nya entreprenadavtalet kommer att innebära. Avfallstaxan kommer att uppmuntra utsortering av matavfall och låga hämtningsintervall. Justeringar i avfallstaxan kopplade till lagförändringar föreslås och i allt övrigt har en genomlysning gjorts med avseende på de önskemål och synpunkter från kommuninvånarna som kommit avfallsverksamheten till del.

Tekniska kontorets förslag till beslut

Tekniska nämndens beslut

1. Tekniska nämnden fastställer förslag till avfallstaxa för Danderyds kommun och överlämnar den till kommunfullmäktige för antagande.

Tekniska nämndens förslag till kommunfullmäktige

Camilla Molina Muga

1. Kommunfullmäktige antar förslagen avfallstaxa för Danderyds kommun per 1 februari 2023.
2. Kommunfullmäktige upphäver gällande avfallstaxa för Danderyds kommun, antagen av kommunfullmäktige 2020-12-07 §, per den 1 februari 2023.
3. Kommunfullmäktige upphäver gällande taxa för insamling av fett från fettavskiljare för Danderyds kommun, antagen av kommunfullmäktige 2018-11-26 §, per den 1 februari 2023.

Bakgrund

Nu gällande avfallstaxa för Danderyds kommun antogs av kommunfullmäktige 2014-11-24, KS 2014/0255 § 99 och började gälla etappvis under 2015. Ett förslag på ny avfallstaxa behandlades av tekniska nämnden i oktober 2018, TN 2018/0353 § 53. Tekniska nämnden återremitterade förslaget.

2019-06-05 gav tekniska nämnden i uppdrag till tekniska kontoret att återkomma med förslag på en ny reviderad avfallstaxa under 2020. Vid tekniska nämndens sammanträde 2020-03-18 hävdades beslutet ovan och tekniska nämnden beslutades att tekniska kontoret skulle ta fram ett förslag till avfallstaxa som kunde börja gälla under 2022 i och med entreprenörperioden var på väg att avslutas och ny entreprenörperiod skulle upphandlas. Entreprenadupphandlingen försenades och ny entreprenad startar den 16 december 2022.

Tekniska kontorets utredning

En ny avfallstaxa är nödvändig för att få en avfallsbudget i balans, nå målen i avfallsplanen och uppfylla ny lagstiftning.

Det nuvarande avtalet för insamling av hushållsavfall löper ut i 2022-12-15 och en ny upphandling är genomförd. Kostnaderna för avfallsinsamling är en stor del av de totala kostnaderna avfallsverksamheten har och behöver vara kända när avfallstaxan ska revideras.

Taxan kännetecknas idag liksom förslaget till ny avfallstaxa av stor valfrihet. Konstruktionen med vikttaxa, möjligheten att själv kunna välja om man vill sortera ut matavfall eller inte liksom möjligheten att kunna placera behållare på annat ställe inom fastigheten än vid fastighetsgräns mot gatan föreslås kvarstå.

Vidare ska taxan uppfattas som rättvis och uppmuntrande för de som sorterar matavfall och väljer glesare hämtningsintervall.

Camilla Molina Muga

Avfallstaxans parametrar

Den föreslagna avfallstaxan fokuserar på nedanstående parametrar. Inom dessa parametrar kan varje fastighetsägare själv bestämma i vilken mån denne vill lägga fokus och engagemang. Detta i sin tur kommer att påverka kostnaden för avfallshanteringen på fastigheten.

Viktavgiften beror på hur mycket avfall som slängs i kärlet och innehållet i kärlet vägs vid varje tömning. Det innebär att abonnenten betalar för det avfall som lämnas. Ju mer som sorteras ut och återvinns, desto lägre viktavgift.

Att välja ett **abonnemang** som kräver utsortering av matavfall (oavsett om det är i ett matavfallskärl eller i en hemkompost) premieras över ett osorterat abonnemang.

Eftersom kommunen betalar entreprenören per tömning är det fördelaktigt att lägre **hämtningsintervall** premieras, både ut ett ekonomiskt perspektiv och för att minska transporterna.

Förändringar i förslag till ny avfallstaxa

Följande punkter är de stora förändringarna i förslaget till ny avfallstaxa.

0 kr i viktavgift för matavfallet

I förslaget sänks viktavgiften från nuvarande 2,96 kr/kg till 0 kr/kg. Genom att ta bort viktavgiften för matavfallet kommer systemet med viktavgiften till sin fulla rätt. För att de beslutade matavfallsmålen ska kunna nås behövs att invånarna inte bara väljer ett sorterat abonnemang utan faktiskt väljer att separera matavfallet från restavfallet och aktivt använda sitt bruna kärl. En vikt taxa där man inte betalar för något av det matavfall som sorterats ut uppmuntrar kontinuerligt till ett positivt beteende.

Dessutom är det också ekonomiskt fördelaktigt för avfallsverksamheten och då också direkt även för avfallsabbonenterna att sortera ut matavfallet då SÖRAB har 0 kr i behandlingsavgiften för matavfallet. SÖRAB vill att kommunerna ska ha mycket fokus på matavfallsinsamling i och med den nya eftersorteringsanläggningen inte fungerar optimalt då matavfall ligger i restavfallspåsen. Tekniska kontoret har sett att utsorteringen av matavfallet har stannat av, och med den föreslagna taxan antas det bli fler som väljer att sortera ut sitt matavfall. På så sätt ökar det sannolikheten att nå de mål som tekniska nämnden och kommunfullmäktige har satt när det gäller utsortering av matavfall och som i dagsläget inte nås.

Camilla Molina Muga

Kostnaden för restavfallsvikterna blir enhetliga

I den nuvarande taxa har det funnits två olika viktavgifter beroende på vilken typ av abonnemang som valts, matavfallssortering eller osorterat. En abonnent som har sorterat ut matavfallet har betalat mindre för sitt restavfall än en abonnent som inte har sorterat ut matavfallet. När avgiften för matavfall tas bort föreslås att en del av intäktsbortfallet kompenseras med en höjd avgift på sorterat restavfall och att allt restavfall därmed ska kosta lika mycket oavsett abonnemang.

Månadshämtning

Avgiften för hämtning av restavfall 13 gånger om året sänks. Abonnemanget beviljas efter dispens från tekniska kontoret. Villkoret för dispensen är att matavfall sorteras ut i kärl eller genom hemkompost. Denna förändring gynnar de som har ytterst lite restavfall. Matavfallskärl hämtas 26 gånger om året och gäller enbart en- och tvåfamiljshus på fastlandet.

Hämtningsintervall

I Danderyd är den vanligaste hämtfrekvensen varje vecka för en- och tvåfamiljshus. Det är ytterst ovanligt och Danderyd utmärker sig både inom SÖRAB och nationellt. Andra kommuner har i regel färre hämtningar som vanligaste abonnemangstyp. I nu gällande avfallstaxa är det billigare per hämtning om en- och tvåfamiljshuset får sitt kärl tömt varje vecka jämfört med varannan vecka. För att göra taxan mer rättvis, där alla betalar i princip lika mycket per hämtning, föreslås att abonnenter med hämtning varje vecka får en något höjd avgift.

För flerfamiljshus och verksamheter föreslås att hämtning tre gånger i veckan eller fler, får en höjd avgift. Anledningen till detta är att det behöver finnas ett tydligare incitament att hellre ha fler kärl med tömning en, eller två gånger per vecka, än att ha färre kärl som måste hämtas ofta. Hämtning ofta innebär extra transporter vilket bör undvikas.

Tranholmen

För boende på Tranholmen kommer restavfallet hämtas vid fastighetsgräns under hela året, till skillnad från idag där avfallet lämnas vid anvisad plats på fastlandet under stor del av året.

Eftersom alla boenden på Tranholmen har samma möjlighet att sortera matavfall är det rimligt att alla även betalar samma avgift. Möjligheten att välja abonnemang osorterat föreslås därmed tas bort. Matavfallet kommer att kunna lämnas både på anvisad plats på fastlandet och dito på Tranholmen i gemensamma matavfallskärl.

Camilla Molina Muga

Tilläggstjänster på Tranholmen och Stora Skraggen

Till skillnad från nuvarande taxa så kommer tilläggstjänster, till exempel hämtning av grovavfall eller trädgårdsavfall, kunna beställas för boende på Tranholmen och Stora Skraggen. Dock krävs att avfallet hämtas på fastlandet med personlig överlämning.

Gångavståndstillägg

Trenden i Sverige är att allt fler kommuner maximalt tillåter 20 meter mellan hämtningsfordon och avfallsbehållarna. I Danderyd vill avfallsverksamheten dock behålla den goda service som möjligheten till att få sina avfallsbehållare hämtat upp till 50 meter från hämtningsfordonet innebär. Idag betalar abonnenten en avgift per avfallsbehållare. I förslaget höjs avgiften för restavfallets gångväg men blir kostnadsfri för matavfallskärlet.

Grovavfall för hushåll

I den nya taxan föreslås att hämtning av grovavfall från hushåll görs avgiftsfri. Syftet är att ge invånarna en ökad service eftersom återvinningscentral för grovavfall saknas inom kommunen. Speciellt kommuninvånare som saknar tillgång till bil torde uppskatta denna förändring. Denna hämtning föreslås omgärdas av vissa förpliktelser för att säkerställa hämtning i god ordning.

Trädgårdsavfall

Hämtning av trädgårdsavfall i kärl blir möjligt för flerbostadshus och verksamheter att abonnera på. Det kommer även finnas möjlighet att hyra en tillfällig container för trädgårdsavfall. Denna tjänst fanns enbart för grovavfall tidigare.

Fallfrukt

Abonnemang på fallfruktshämtning blir möjligt för flerbostadshus och verksamheter. Säckstorleken och hämtningsfrekvensen justeras för samtliga. Det kommer även vara möjligt att beställa enstaka hämtning av fallfrukt.

Felsorteringsavgifter

Felsorteringsavgifter föreslås att införas för samtliga fraktioner. Avgiften syftar till att öka kvalitén på det insamlade avfallet och minimera risken för straffavgifter från SÖRAB.

Bygg- och rivningsavfall

I och med lagförändringen om att bygg- och rivningsavfall som utförs av privatpersoner från och med årsskiftet är avfall under kommunalt ansvar

Camilla Molina Muga

kommer denna tjänst finnas i nya avfallstaxan. Hämtning av sorterat bygg- och rivningsavfall blir möjlig i såväl container som i storsäck.

Jämförelse mellan abonnemang

För att kunna jämföra olika typer av abonnemang i nya taxeförslaget har tekniska kontoret studerat ett antal typabonnemang som förekommer i kommunen. Avgiftsexemplen består av den totala avgiften (fast- och viktavgift). Viktavgiften baseras på insamlingsstatistik för respektive ett snitt hushåll i Danderyds kommun, det vill säga 392 kg avfall varav 80 kg av det är matavfall 80 kg matavfall.

Exempel en- och tvåfamiljshus 1

Familjen 1 bor i en villa och sorterar inte matavfall. De har idag ett 190 liters kärl för restavfall som hämtas en gång i veckan.

Exempel en- och tvåfamiljshus 1				
Dagens taxa	Nytt taxeförslag			
Dagens taxa, osorterat, hämtning 52 gånger per år	Fortsätter ha osorterat abonnemang, hämtning 52 gånger per år	Fortsätter ha osorterat abonnemang, hämtning 26 gånger per år	Vill sortera matavfall, hämtning 52 gånger per år	Vill sortera matavfall, hämtning 26 gånger per år
3 911 kr/år	4 396 kr/år	3 421 kr/år	3 347 kr/år	2 397 kr/år
Skillnad i avgift	+ 12,40%	- 12,53 %	- 14,42%	- 38,71%

Exempel en- och tvåfamiljshus 2

Familjen 2 bor i en villa och komposterar sitt matavfall. De har idag ett 190 liters kärl för restavfall som hämtas en gång i veckan.

Exempel en- och tvåfamiljshus 2				
Dagens taxa	Nytt taxeförslag			
Dagens taxa, hemkompost, hämtning 52 gånger per år	Fortsätter hemkompost, hämtning 52 gånger per år	Vill sortera matavfall, hämtning 52 gånger per år	Fortsätter hemkompost, hämtning 26 gånger per år	Fortsätter hemkompost, hämtning 13 gånger per år
2 840 kr/år	3 349 kr/år	3 349	2 561 kr/år	2 397 kr/år

Camilla Molina Muga

		kr/år		
Skillnad i avgift	+ 17,92 %	+ 17,92 %	- 9,82%	- 15,60%

Exempel en- och tvåfamiljshus 3

Familjen 3 bor i en villa och sorterar matavfall. De har idag ett 190 liters kärl för restavfall samt 140 liters kärl för matavfall som hämtas varannan vecka.

Exempel en- och tvåfamiljshus 3				
<i>Dagens taxa</i>	<i>Nytt taxeförslag</i>			
Dagens taxa, sorterat, hämtning 26 gånger per år	Fortsätter sortera matavfall, hämtning 26 gånger per år	Fortsätter sortera men byter till hämtning 52 gånger per år	Fortsätter sortera men byter till hämtning 39 gånger per år	Fortsätter sortera men byter till hämtning 13 gånger per år.
2 535 kr/år	2 561 kr/år	3 347 kr/år	2 957 kr/år	2 397 kr/år
Skillnad i avgift	+ 1,03%	+ 32,03 %	+ 16,65	- 5,44%

Exempel BRF

BRF har 50 hushåll och sorterar matavfall. De har 2 stycken 660 liters kärl för restavfall och 2 stycken 140 liters kärl för matavfall. De har hämtning 156 gånger per år

Exempel BRF				
<i>Dagens taxa</i>	<i>Nytt taxeförslag</i>			
Dagens taxa, sorterat, hämtning 156 gånger per år	Fortsätter sortera matavfall, hämtning 156 gånger per år	Fortsätter sortera men byter till hämtning 104 gånger per år	Fortsätter sortera men skaffar 2 till restavfallskärl och byter till hämtning 52 gånger per år	Fortsätter sortera men skaffar 5 till restavfallskärl och byter till hämtning 26 gånger per år.
99 105 kr/år	100 750 kr/år	91 998 kr/år	91 356 kr/år	89 293 kr/år

Camilla Molina Muga

Skillnad i avgift	+ 1,66%	- 7,17%	- 7,82%	- 9,90%
-------------------	---------	---------	---------	---------

Kommunikation

Tekniska kontoret har startat en projektgrupp för kommunikationsarbetet och de kommunikationsinsatser som anses behövas inför genomförandet av den reviderade taxan.

Eftersom det är många som påverkas och dessutom på olika sätt har projektgruppen planerat att ta fram riktad information. Exempelvis behöver abonnenter på Tranholmen en annan information än de på fastlandet.

Möjligheten att kunna beräkna sina egna avfallskostnader, en digital e-tjänst, kommer fortsättningsvis finnas som stöd för invånarna om de vill beräkna sina egna kostnader i och med förändringen. Tekniska kontoret kommer att revidera nuvarande tjänstekatalog med de nya tjänsterna, uppdatera webben och e-tjänster för att göra det lättare att hitta och läsa om de nya tjänsterna.

Så fort det är möjligt, efter att kommunfullmäktige tagit beslut, kommer information att förmedlas ut så att alla i god tid kan ta del av förändringen och agera därefter.

Ekonomiska konsekvenser

Avfallsverksamhetens budget samt föreslagna avfallstaxa är baserat på både nuvarande antalet hämtningar och abonnemang och uppskattningar hur dessa kommer att förändras med den nya taxan. Målet med föreslagen avfallstaxan är att långsiktigt få en budget i balans samtidigt som taxan blir mer rättvis taxa gentemot abonnenterna och premierar de som vill göra rätt.

I dagsläget är det 56 procent enfamiljshus som sorterar ut sitt matavfall. Till den föreslagna avfallstaxan har det antagits att det ökas till 66 procent under första året. Det ger ett budgeterat överskott på 0,3 miljoner kr som återförs till avfallsfonden. Tabellen nedan visar hur intäkter och kostnader förändras beroende på hur många som väljer att sortera ut sitt matavfall, utan att förändra sitt hämtningsintervall. Ytterligare ett antagande har gjorts hur mycket restavfallet då minskar då den volymen hamnar i matavfallskärlet istället.

Camilla Molina Muga

	Intäkter	Kostnader	Balans	Antaganden om restavfallsvikter
70 % sorterande enfamiljshus	36 100 000	35 300 000	800 000	15 % minskning
80 % sorterande enfamiljshus	35 400 000	35 100 000	300 000	20 % minskning
90 % sorterande enfamiljshus	34 700 000	34 900 000	- 200 000	25 % minskning
100 % sorterande enfamiljshus	34 000 000	34 600 000	- 600 000	30% minskning

Detta innebär att om 90 procent enfamiljshus väljer att börja sortera sitt matavfall under det första året så börjar kostnaderna bli högre än intäkterna. Kostnaderna kan dock bli lägre om flera hushåll väljer att ha lägre hämtningsintervall, eftersom kommunen betalar per hämtning gentemot entreprenören. Det är också ett rimligt antagande att göra då den totala avfallskärsvolymen ju blir mycket högre med två kärl istället för ett

Som också går att utläsa av tabellen är både intäkterna och kostnader mycket lägre än 2022 års budget. Detta beror till största på att kostnaderna i den nya entreprenaden är lägre än nuvarande entreprenad och därmed måste kostnaderna också bli lägre. I de fall avfallsverksamheten går med ett överskott eller underskott läggs det resultatet till avfallsfonden, vilket idag ligger på ett underskott. Avfallstaxan kommer därför ge ett överskott under de första åren för att kunna återbetala fonden. Planen är att avfallsfonden ska vara återbetald inför verksamhetsåret 2025.

Anna Tengelin Skoog
Teknisk direktör

David Johannesson
VA-Avfallschef

Handlingar i ärendet

1. Tjänsteutlåtande Förslag till ny avfallstaxa för Danderyds kommun 2022-05-12
2. Förslag till Avfallstaxa för Danderyds kommun
3. Taxedokument – avfallstaxa för Danderyds kommun antagen 2020-12-07
4. Taxa för insamling av fett från fettavskiljare, antagen 2018-11-26

DANDERYDS KOMMUN

Tekniska kontoret

Camilla Molina Muga

Tjänsteutlåtande

10 (10)

Datum

2022-05-12

Diarienummer

TN 2022/0243

Expedieras

Kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige